

TTB RAPORU**SAĞLIK HİZMETLERİNİN
SOSYALLEŞTİRİLMESİ KONUSUNDA
TOPLANTI RAPORU***Dr. Nevzat EREN**

14-15 Mart 1997 tarihlerinde Adana'da toplanan bir uzmanlar kurulu "Sağlık Hizmetlerinin Dünü, Bugünü ve Yarını" konusunu, TTB Adana Tabip Odası Yönetim Kurulu üyeleri ve odanın diğer üyelerinin katılımı ile tartışmış ve aşağıdaki raporu kabul ederek kamuoyunun dikkatine sunmaya karar vermiştir.

GENEL

1. Devlet, sosyal devlet olmanın bir gereği olarak "Bireylerin doğuştan kazandıkları ve devredilemez hakları"ndan olan "Sağlıklı bir çevrede doğup yaşamak ve gerek duyduklarında sağlanması gereken sağlık hakkını" işletmeyi üzerinden atmamak istemektedir. Yurttaşlar bu konuda duyarlı olmalıdırlar.

2. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi modeli Türkiye'nin koşullarına uygun, çalıştırılmak istenirse en iyi modeldir. Yeni modeller aramak yanlıştır.

3. Halkın sağlık hakkını devlete karşı korumak en başta hekimlerin görevidir. Hekimler, sağlık hakkının nasıl kullanılıp korunacağını, bu konudaki yanıltıcı açıklamaları halka anlatmalı, halkı ve halkın istediklerini yakından tanımalıdırlar.

4. Sağlık hizmetlerinin sunumunda başarılı olabilmek için her hizmet değerlendirilmeli, gözden geçirilmeli ve (gerektiğinde) yeniden planlanmalıdır.

5. Hizmetin başarılı olabilmesi için gereken kaynakları

devlet sağlamamaktadır. Bu nedenle sağlık hizmeti günümüzde para ile sağlanabilen bir hizmet olmuştur. Bu durumun çok büyük sakıncası vardır. Sağlık hizmeti almaya gerek duyulduğu anda bireyin parası olmayabilir ve bu durum sağlıklı olmak hakkının kullanılmasını olanaksız kılar. Kamuoyu bu konuda duyarlı olmalıdır.

6. Ancak, ülke koşullarına uygunluğunun altı çizilen bu modelin (sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi) sloganlarla yürütülüp savunulamayacağı da, özenle gözönünde tutulmalıdır. Özverili insanlar bir araya gelip modelin savunmasını yapmalıdırlar.

İNSANGÜCÜ

1. Ülkede hiçbir sağlık personeli mezuniyet öncesi eğitimde sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi modelinin gereklerine göre eğitilmemektedir. Bu sağlanmalıdır.

2. Mezuniyet sonrası eğitim gören personelin ancak üçte biri, bu yeni eğitildiği alanda hizmet vermektedir. Bu durum ancak "savurganlık" sözcüğü ile açıklanabilir. Bu önemlidir.

3. Personelin atama, yer değiştirme ve yükselmesinde şaşılacak ölçüde "yan etkiler" etkili olmaktadır. Bu durum da, kesinlikle önemlidir.

4. Hiçbir sağlık personeli kırsal alanlarda görev almak istememektedir. Kırsal alanların güvenliği ve çekiciliği artırılmalıdır.

5. Personel derin bir ilgisizlik, umutsuzluk ve yabancılaşma içindedir. Personelin hizmete katılımı ve güdülenmesi sağlanmalıdır.

6. Özellikle birinci basamakta görevli sağlık personeli

* Raportör

Toplantı katılımcıları: Nevzat Eren, Doğan Benli, Necati Dedeoğlu, Ahmet Saltık, Yusuf Öztürk, Servet Özgür, Gülseren Ağrıdağ, Mecit Uncu, Alper Pişkin

halkla ilişkiler ve yetişkin eğitimini bilmemektedirler. Bu eğitim bu personele verilmelidir.

7. Yöneticilerin ve sağlık personelinin görev alanlarında, halkı tanıyıp hizmet verecek süre kadar kalmaları sağlanmalıdır.

8. "Sosyalleştirme Genel Kurulu"nun her yıl toplanması sağlanmalı, önereceği önlemler yerine getirilmelidir.

9. Personele mevzuat iyi öğretilmelidir.

10. Tıp fakülteleri dekanlıkları ve özellikle halk sağlığı anabilim dalları ile TTB yerel örgütleri sıkı bir işbirliği içinde, sorunlara yerel önlemler geliştirmelidirler.

SONUÇ

Çalışma grubu "halkın sağlık sorunlarının çözümünün" hekimlerin görevi olduğunun altını çizmiş ve hekimleri görevlerini yapmaya çağırıştır.

Bulaşıcı hastalıklar sorun olmaktan çıkarılmadıkça ve nüfus artış hızı kabul edilebilir bir düzeye düşürülmedikçe "zorunlu genel sağlık sigortası" uygulamasının başarılı olamayacağını halka ve yetkililere iletilmesinin Türk Tabipleri Birliği ve bu birliğin yerel birimlerinin görevi olduğu belirtilmiştir.

Tüm halka ve sağlık personeline, sağlık yetkililerine önemle duyurulur.

ÇAĞLAR BOYUNCA TOPLUM, SAĞLIK VE İNSAN

Prof. Dr. Nevzat Eren'in kaleme aldığı yaklaşık 500 sayfalık bir derleme olan kitap 8 ayrı bölümden (kitapçuktan) oluşuyor. İlk kitapta (bölümde) "İlkçağ" boyunca insan ve sağlık ilişkileri, ikinci kitapta "Helenistik Uygarlık" boyunca hekimlik tarihi ele alınıyor. Üçüncü kitap "Ortaçağ" döneminde toplum ve sağlık ilişkilerini, dördüncü kitap "Yeniden Doğuş" dönemini, beşinci kitap "17. yüzyıl"; altıncı kitap "Sanayi Devrimi"ni, yedinci kitap ise "20. yüzyıl" hekimlik ilişkilerini ele alıyor. Son bölüm ise bir "Öyküler Kitabı". Vebadan çiçeğe, koleradan vereme kadar birçok sağlık olayı bir öykü tarzında yazar tarafından kaleme alınıyor.

Yazar kitabını şöyle tanımlamış: "Bu kitap bir alıntılar kitabıdır. Hazırlanışında sıkılmadan rahat okumayı sağlama dışında, hiçbir amaç güdülmemiştir. Kitap herhangi bir görüşü kanıtlama gibi bir sav peşinde değildir. Yazar okurken büyük haz aldığı yapıtları, okuyucunun da haz alması umuduyla biraraya getirmiş, bazı yorumlar katmış ve bu yapıtı oluşturmuştur".

Sosyal tıp ve tıp tarihine ilgi duyan herkesin özellikle de "Toplum ve Hekim" okurlarının mutlaka edinmesi gereken bir kitap. SOMGÜR yayıncılık tarafından Eylül 1996'da Ankara'da yayınlanan kitap 492 sayfadan oluşuyor.

